

Samarbeidspartiernes budsjettforslag 2025

Kommuneøkonomien er for mange kommuner (og fylkeskommuner) i Norge svært krevende, og fokuset er dessverre derfor på innsparinger og kutt for å få til et balansert og ansvarlig budsjett. Foruten sikkerhet til innbyggerne er en ansvarlig og trygg økonomistyring det viktigste vi gjør.

Så er det også slik at Nes kommune, sammenliknet med mange andre kommuner, har kommet relativt godt ut av de nasjonale tiltakene, herunder endringer i inntektsutjevningen og ekstra midler til kommunene for de to nærmeste årene. Inntektsøkningen fra 2024 til 2025 i Nes kommune er mer enn 9%. Det innebærer at det i kommunedirektørens forslag til budsjett for 2025 er funnet rom for betydelig økninger. En del av økningene er knyttet til konsekvenser av nasjonale vedtak, mens andre økninger er for å styrke kommunalomsrådene og da særlig innenfor helse. Dette er et viktig perspektiv å ta med seg, da det i hovedsak er innsparingsforslag som får størst oppmerksomhet.

På lengre sikt er det imidlertid ingen tvil om at det må finnes løsninger som gir oss mer tjenester for de samme rammene og at balansen utfordres for hva som kan og skal gjøres av det offentlige og hva som innbyggerne selv må ta ansvar for. Og dette vil skje uavhengig av skiftende politisk flertall. Denne virkeligheten delte samtlige partier under budsjettkonferansen i juni, og fremheves av stadig flere på nasjonalt nivå.

Selv om vi kan finne kortsiktige økonomiske løsninger er det derfor helt nødvendig å sette i gang tiltak som kan begrense økningen i offentlige utgifter og legge til rette for privat verdiskapning. Samtidig må vi ta klima- og miljøutfordringene på alvor og finne bærekraftige løsninger, bl.a. ved bruk av ny teknologi på alle områder.

Samarbeidspartiene har satt en tydelig retning og prioriterer de viktigste oppgavene først – trygghet, helse, oppvekst, skole og folks økonomi! Fokus på tiltak for barn og unge og våre eldre er prioritert, og forebyggende tiltak er søkt skjermet i størst mulig grad.

Det har også vært viktig for samarbeidspartiene å fortsette reduksjon av eiendomsskatten i Nes. Dette gjør vi for å bidra til å redusere det samlede skatt- og avgiftstrykket for innbyggerne.

Senere år har kommunen vært «heldig» å få ikke-budsjetterte inntekter på slutten av året, hvilket har reddet et overskudd og i tillegg medført en oppbygging av et driftsfond/disposisjonsfond. For første gang legges det for 2025 frem et budsjettforslag med et overskudd i tråd med måltallet på 1,75 %. Samarbeidspartiene har i sitt arbeid vært opptatt av å gjøre justeringer som ikke utfordrer dette måltallet. Et måltall som alle partiene har stilt seg bak.

I et flerårig perspektiv forsterkes de økonomiske utfordringene. I tillegg står Nes kommune overfor strukturelle behov og kapasitetsmessige utfordringer, på bl.a. skoler og tilrettelagte boliger. Gitt den korte tiden vi har hatt til rådighet siden kommunedirektøren la frem sitt forslag 15. november, vil Samarbeidspartiene derfor jobbe videre med resterende del av økonomiplanen for 2025-2028, og understøtter behov for, og gir sin støtte til, kommunedirektørens plan for et økonomisk bærekraftarbeid i 2025, og vi legger til grunn at dette arbeidet også vil inkludere politikerne på egnet måte. Uavhengig av økonomiplanen som vedtas i desember i år, vil vi fra 2026 måtte forvente et behov for innstramminger og omfordelinger av ressursene.

Samarbeidspartiene håper og tror at øvrige partier også ser det samme bildet som oss, og at det er bred politisk enighet om at vi ikke kan pøse på med nye tiltak som ytterligere vil øke den driftsmessige ubalansen fremover. En overbudspolitik, som skaper urealistiske forventninger fra innbyggerne, er ingen tjent med.

Forslaget for 2025:

I vårt budsjettforslag for 2025 stanser vi flere av kuttforslagene knyttet til tidlig innsats, helse, skole og andre tiltak direkte treffer innbyggerne. Det koster mindre å forebygge enn å reparere.

Vi har i våre vurderinger lyttet til tillitsvalgte og en rekke andre innspill. Men som alle forstår er det ikke mulig å hensynta alt og alle.

For helheten i budsjettet vises til budsjettforslaget, men eksempler på endringer fra kommunedirektørens forslag er:

- Vi gir Eldrerådet noe mer midler slik at den kan fortsette å gjennomføre en verdig Eldredag.
- Vi fryser politikergodtgjøringene ettårig
- Vi opphever forslaget om reduksjon av assistenter på skolene
- Vi opphever forslaget om reduksjonen til helsesykepleier helsestasjon/økt barnevekst/tidlig innsats på Familiens Hus
- Vi opphever reduksjonen til svømmeopplæringen på skolene
- Vi sier det er tilstrekkelig med en tredagers leirskole på «Camp Flolangen»
- Vi opphever reduksjonen til ergoterapeut, fysioterapeut og Seniorkontakt
- Vi øker ikke kriterier for snøbrøyting til 10 cm og vi kutter ikke i veglys mht. sikkerhet for innbyggerne
- Vi opphever foreslått kutt til frivilligheten og det forebyggende arbeidet i fritidsklubbene og utadrettet virksomhet mot barn og ungdom
- Vi legger inn midler til investeringer til tekniske løsninger som gir økt ubemannet tilgang til biblioteket for å kompensere for reduksjonen i bemanningen.
- Vi har lagt inn midler til husleie for nye, sentrale lokaler til BUA som også blir en møteplass for barn- og unge.
- Fortsetter å redusere eiendomsskatten.
- Vi har på noen områder redusert kommunedirektørens foreslåtte økninger for å finne rom for påplussingene.
- Vi har i sum redusert investeringene og økt inntektene i 2025 med om lag 80 mill. kroner. Dette reduserer bruk av disposisjonsfond med over 8. mill. kroner og i tillegg reduserer finanskostnader noe allerede fra 2025

Det presiseres at dette er et forslag. Og vi vil frem mot endelig vedtak i kommunestyret 17. desember kunne gjøre justeringer i forslaget.